

ZPRÁVY Z PÓLU

jaro 2019

Unikátní zeleninové
chipsy daly šanci duševně
nemocným

Školní projekt rozvíjí
v dětech empatii a toleranci

V dětských skupinách na
Proseku nemá pláč místo

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Titul

Zprávy z pólu, bulletin
Operačního programu Praha – pól růstu ČR
1. vydání roku 2019

Vydává

Hlavní město Praha
Magistrát hlavního města Prahy
Odbor evropských fondů
Rytiřská 406/10,
110 00, Praha 1

Redakční rada

Hana Šmídová
Olga Toušková
Patricie Váchová

Grafika

Václav Zemek
Fotografie
pixabay.com, vlastní archiv

Počet stran

28
Copyright: Hlavní město Praha ©

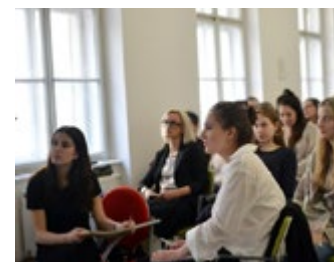
Rok vydání 2019

Tento projekt je financován z Evropských
strukturálních a investičních fondů prostřednictvím
Operačního programu Praha – pól růstu ČR

16

Zdravá pochutina je příležitostí k práci
pro duševně nemocné

20

Projekt Člověka v tísní rozvíjí u žáků
empatii

24

V dětských skupinách Českolipská se
pláč neozývá

Obsah

OP PPR: Uzavřeny smlouvy již na 697 projektů..... 5

Aktuální a chystané výzvy..... 6

Rozhovor s primátorem Zdeňkem Hřibem..... 10

Unikátní zeleninové chipsy daly šanci
duševně nemocným..... 16

Projekt v dětech rozvíjí empatii a toleranci 20

V dětských skupinách na Proseku není
místo pro pláč..... 24

Vážení kolegové,
milí čtenáři,

s polovinou března a jarem za dveřmi za vámi přicházíme s prvním letošním vydáním našeho bulletinu. Opět v něm najdete vše důležité, co se za posledního čtvrt roku stalo ve světě evropských dotací a v našem operačním programu.

Pražský operační program je ve velmi dobré kondici, a to – jak se dočtete na následujících stránkách – nejen podle našich vlastních analýz, ale i podle zjištění Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Doslova horkou novinkou, o kterou se s vámi na

tomto místě rád podělím, je přeřazení našeho operačního programu z pozice tzv. vysoce rizikového programu do středně rizikového, což znamená, že čerpání prostředků z programu máme pod kontrolou a nehrozí, že bychom část peněz museli Bruselu vracet.

Protože možná i vy uvažujete, že byste zkusili využít možností, které náš operační program nabízí, připravili jsme i tentokrát přehled otevřených a plánovaných výzev. Pokud máte podnikavého ducha, nepochybně máte i velkou šanci uspět. A buďte si jisti, že u nás najdete nejen radu při přípravě projektové žádosti, ale také pomoc s úspěšnou realizací vašeho projektu.

Projektů, které se nám v současném programu již podařilo převést z polohy úvah a plánů do skutečnosti, jsou stovky. Možná vás inspirují tři z nich, které jsme vybrali do tohoto vydání a které si zaslouží, aby jim byla věnována pozornost.

Kromě výše zmíněného vás jistě zaujme i stručný rozhovor s pražským primátorem, který si evropské fondy vzal osobně na starost.

Přeji Vám příjemné jaro.

Ing. Karel Andrlé

pověřený ředitel Odboru evropských fondů MHMP

Uzavřeny smlouvy již na 697 projektů

Celkem 771 z 1363 projektů předložených do Operačního programu Praha – pól růstu ČR až dosud schválili pražští zastupitelé. Žádosti o dotace mířily do celkem 43 výzev, které byly zatím v pražském operačním programu vyhlášeny. Celkové způsobilé výdaje schválených projektů včetně dvou projektů technické pomoci přesáhly 7,4 miliardy korun. K 11. březnu byly uzavřeny smlouvy ve výši 6,5 miliardy korun celkových způsobilých výdajů, a to u 697 projektů včetně dvou projektů technické pomoci.

Nejvíce projektů, a sice 464 z 837 předložených, schválilo pražské zastupitelstvo v 15 výzvách vyhlášených v rámci prioritní osy 4 Vzdělávání a vzdělanost a podpora zaměstnanosti. Na tuto prioritní osu je vyčleněno bezmála 3,4 miliardy korun, celkové způsobilé výdaje projektů dosud schválených ZHMP činí 1,7 miliardy korun. Smlouvy byly uzavřeny u 440 projektů, a to ve výši 1,4 miliardy korun celkových způsobilých výdajů.

Celkem 253 z 373 předložených projektů schválili pražští zastupitelé v osmi výzvách vyhlášených v prioritní ose 3 Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě. Celková alokace této osy činí 1,2 miliardy korun, celkové způsobilé výdaje zatím schválených projektů přesahují 1,2 miliardy korun. Smlouvy byly uzavřeny u 172 projektů, a to ve výši 815 milionů korun celkových způsobilých výdajů.

Celkem 69 ze 116 předložených projektů schválilo ZHMP v 11 výzvách vyhlášených v prioritní ose 1 Posílení výzkumu,

technologického rozvoje a inovací. Celková alokace této osy převyšuje tři miliardy korun, celkové způsobilé výdaje projektů zatím schválených pražskými zastupiteli přesáhly 2,7 miliardy korun. Smlouvy byly uzavřeny u 63 projektů, a sice ve výši přes 2,4 miliardy korun celkových způsobilých výdajů.

Celkem 22 z 35 podaných projektů schválilo ZHMP v devíti výzvách vyhlášených v prioritní ose 2 Udržitelná mobilita a energetické úspory. Celková alokace této osy jsou 2,7 miliardy korun, celkové způsobilé výdaje projektů schválených ZHMP převýšily 1,7 miliardy korun. Uzavřeny byly smlouvy ve výši 1,3 miliardy korun celkových způsobilých výdajů, a to u 20 projektů.

Projekty je možné podávat do čtyř výzev

Více než 700 milionů korun je v pražském operačním programu vyčleněno na čtyři výzvy, do kterých se zájemci nyní mohou hlásit. Vyhlášeny letos budou i nejméně čtyři další výzvy.

Hned dvě výzvy z prioritní osy číslo 4 budou vyhlášeny 26. března, pro zájemce o dotace se obě otevřou o měsíc později. Na výzvu číslo 51 nazvanou Rozvoj vzdělávání v Praze je vyčleněno 200 milionů korun, na výzvu číslo 52 s názvem Posílení kapacit pro interkulturní vzdělávání pak 60 milionů korun.

Celkem 340 milionů korun míří z pražského operačního programu do výzvy číslo 43, jejímž cílem je nákup bezemisních elektrobusů a budování nabíjecí infrastruktury. Tato výzva bude vyhlášena 24. dubna, o měsíc později do ní již bude možné podávat projektové žádosti.

Triadvacátého října bude vyhlášena výzva číslo 54 nazvaná Inkluze a multikulturní vzdělávání III. Své projekty do ní zájemci o dotace, na které je připraveno sto milionů korun, budou moci začít podávat o měsíc později.

OTEVŘENÉ VÝZVY OPERAČNÍHO PROGRAMU PRAHA - PÓL RŮSTU ČR

Výzva	Název výzvy	Alokace výzvy	Vyhlášení výzvy	Ukončení příjmu žádostí
44	ITI Preference povrchové městské veřejné dopravy	200 000 000 Kč	28. 11. 2018	31. 10. 2019
49	Inkluze a multikulturní vzdělávání II	300 000 000 Kč	5. 12. 2018	26. 9. 2019
42	Zvýšení dostupnosti zařízení péče o děti	21 000 000 Kč	7. 3. 2018	24. 1. 2019
45	Navýšení kapacit základního vzdělávání za účelem sociální inkluze	200 000 000 Kč	12. 9. 2018	20. 6. 2019

Průzkum: OP PPR má užitečné texty výzev a poskytuje účinnou pomoc

Velmi užitečné texty výzev a související informace, výborná komunikace s pracovníky řídicího orgánu, tedy magistrátního odboru evropských fondů, ale také dlouhé posuzování žádostí o podporu a složitá pravidla výběrových řízení – takové hodnocení získal Operační program Praha – pól růstu ČR (OP PPR) ve výzkumném šetření, které mezi žadateli a příjemci podpory z jednotlivých operačních programů nechalo zpracovat Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Výzkum, který se uskutečnil v rámci přípravy na nové programové období EU, nesl název Veřejná konzultace ke zjednodušení administrativní náročnosti čerpání ESIF. Účastnilo se ho 3218 subjektů, zejména projektových manažerů a administrátorů projektů ze škol, místní správy a podnikatelských subjektů. Projektové žádosti byly podány do devíti operačních programů, a to především v letech 2016 a 2017.

Fungování pražského operačního programu hodnotilo 59 respondentů. Jejich odpovědi a získaných 86 procent zařadily OP PPR na první místo mezi operačními programy pokud jde o využitelnost textu výzev, pravidel a manuálů, webových stránek a přímého dotazu na pracovníky oddělení projektů, které má na starosti také pomoc s přípravou žádosti o podporu. Za největší problém, který naopak přípravu žádosti o podporu ztěžuje, tři čtvrtiny respondentů označily získání stavebního povolení.

Vysoké hodnocení získal pražský operační program rovněž za informace, které jsou obsažené ve výzvě pro přípravu žádosti, dobré odkazy ve výzvách na přílohy, srozumitelnost informací ve výzvách a také za dostatek času pro přípravu žádosti o podporu. Naprostá většina žadatelů a příjemců dotací z OP PPR rovněž ocenila ochotu pracovníků odboru rychle, účinně a věcně správně pomoci při podání žádosti o podporu.

Více než tři čtvrtiny respondentů považují hodnotící kritéria používaná při posuzování žádosti o podporu za srozumitelná, zhruba stejná část respondentů ovšem považuje hodnotící proces za dlouhý. Devět z deseti respondentů také označilo pravidla pro výběrová řízení za složitá a nejednoznačná. Čtyři pětiny respondentů považují krácení na Žádosti o platbu za srozumitelné a dostatečně zdůvodněné.

Analýza operačního programu: dobré projekty a vysoká úspěšnost žadatelů

Dobře připravené kvalitní projekty a vysoce profesionální postup při jejich hodnocení – takový závěr přinesla analýza, v níž magistrátní odbor evropských fondů podrobil zkoumání proces schvalování projektů podaných v rámci Operačního programu Praha – pól růstu ČR.

„Jde o první takto zaměřené a podrobné vyhodnocení fungování programu, které zahrnuje období od podání prvních projektových žádostí až do loňského listopadu. Jsem rád, že jsme v něm obstáli se ctí, a jsem si jist, že jeho výstupy nám pomohou práci ještě více zefektivnit,” uvedl vedoucí oddělení řízení a koordinace projektů odboru Oldřich Hnátek.

Studie kromě jiného přinesla jasný vzkaz všem potenciálním uchazečům o podporu z programu, kteří váhají, zda právě jejich projekt má šanci uspět. *„Od rozjezdu programu poskytujeme všestrannou pomoc každému, kdo se na nás obrátí, ať už jde o telefonický dotaz, nebo osobní konzultaci týkající se přípravy náročného projektu. I díky tomu se při schvalování projektů můžeme pochlubit bezmála dvoutřetinovou úspěšností,”* podotkl Oldřich Hnátek.

Z hlediska počtu schválených projektů si vůbec nejlépe vedly projekty ve druhé prioritní ose, zaměřené na udržitelnou mobilitu a energetické úspory. Z 22 většinou velkých a složitých projektů podaných do této osy neprošly sítím hodnocení pouhé

dva. Ve čtvrté prioritní ose mířící do oblasti vzdělávání, do níž bylo do loňského listopadu podáno 537 projektů, připadají dva úspěšné projekty na jeden neúspěšný. Zhruba poloviční úspěšnost si pak připsali žadatelé, kteří se ucházeli o podporu v první či třetí prioritní ose, jež cílí na posílení vědy a výzkumu a do sociální oblasti.

Analýza rovněž svědčí o vysoké odborné úrovni hodnocení projektů. Z 1345 žadatelů, kteří svůj projekt podali do loňského listopadu, totiž o přezkum postupu při jeho hodnocení požádalo jen 107. Nepotvrdily se tak ani obavy, že institut žádosti o přezkum bude zneužíván. Na výsledek přezkumu žadatelé v průměru čekali 22 dní.

Poměrně dlouhý - v průměru desetiměsíční - byl naopak proces schvalování projektů. Výrazné to bylo zejména v určitých kolových výzvách, kde se k posouzení sešlo i více než 200 projektů najednou. *„Abychom takový nápor zvládli, využíváme pracovníky napříč prioritními osami, to znamená, že je dočasně přesouváme na agendu jiné osy, tam, kde jsou aktuálně potřeba nejvíce. Kromě toho však chceme zpracovat analýzu zájmu potenciálních žadatelů, z níž by vyplynulo, jaké počty žádostí můžeme očekávat, a podle výsledku sladit výzvy tak, aby odpovídaly naší administrativní kapacitě,”* uvedl Oldřich Hnátek.

Zdeněk Hřib

Primátor hlavního města Prahy

Evropské dotace jsou pro Prahu důležité, umí je dobře využít

Kromě informatiky a zahraničních vztahů má pražský primátor Zdeněk Hřib ve své působnosti také oblast evropských fondů. O rozhovor na toto téma jsme ho požádali právě čtyři měsíce od chvíle, kdy stanul v čele pražského magistrátu.

Proč jste si problematiku evropských fondů vzal na starost osobně?

Eurodotace leží spoustě lidí tak říká v žaludku. Neustále se diskutuje o jejich dopadu na trh, objevují se stále nové skandály ohledně jejich zneužívání. Já vnímám evropské dotace hlavně jako příležitost, jako možnost vytvořit něco přínosného, na co se obvykle nedostává peněz. Jen je třeba vše správně uchopit. Přijde mi proto hloupé, když slyšíme, že v té či oné oblasti není Česká republika schopna peníze z Evropské unie vyčerpat nebo se objevují další podezření z jejich zneužití. Beru proto tuto agendu jako výzvu.

Praha nikdy nečelila podezření ze zneužívání dotací, v závěru předchozího období však nedokázala najít účelné využití pro všechny prostředky a část peněz musela do Bruselu vrátit. Současný pražský operační program sice patří v rámci České republiky k těm vůbec nejmenším, přesto se jeho prostřednictvím uskutečňují velmi prospěšné projekty. Nyní je program právě v polovině a považuji za svou povinnost dohlédnout na to, abychom vyčleněné peníze využili beze zbytku a tak, aby z nich Praha měla užitek.

Kde vidíte největší příležitost Prahy v oblasti evropských fondů?

Jednou z oblastí, ve kterých hodláme evropské dotace intenzivně využít, je doprava. Chceme, aby se Praha přestala dusit znečištěným vzduchem, za což ze čtyř pětín může automobilová doprava. Řadu akcí v tomto směru jsme

již zahájili, s financováním některých dalších nám může pomoci právě Brusel, který, jak známo, výrazně podporuje investice sledující udržitelný rozvoj. Jde tedy o řadu projektů zaměřených na energetické úspory, smart technologie, ale také například na nákup elektrobuses. Potřeba je opravit řadu tramvajových tratí, kromě toho počítáme s výstavbou zcela nových úseků. Osobně bych do čtyř let rád viděl tramvaje zpátky na Václavském náměstí. Pokud jde o hustotu tramvajového provozu, pyšní se Praha první příčkou světového žebříčku, což málokdo z jejích obyvatel ví.

Další evropské dotace chceme využít také na zvýšení kvalifikace učitelů, modernizaci vybavení škol, rádi bychom vytvořili skutečně srovnatelné podmínky pro vzdělávání pro všechny děti, žáky a studenty. Podpořit chceme rovněž začínající podnikatele, vědecké a výzkumné ústavy, část prostředků plánujeme využít v oblasti sociálního bydlení.

Agendu evropských fondů beru jako výzvu. Chci, aby je Praha využila dobře a beze zbytku.

Již probíhají přípravy budoucího programového období, jak to vypadá s dotacemi z EU pro Prahu v budoucnu?

Obávám se, že v tomto ohledu přišly volby a s nimi související změny ve vedení pražského magistrátu příliš pozdě. Podle materiálu, který schválila vláda, totiž Praha v příštím programovém období EU po roce 2020 nebude mít vlastní operační program. Fakta přitom mluví jasně: na rozdíl od řady jiných programů se toho pražského skandály se zneužíváním eurodotací ani nedotkly. Desítky auditů naopak prokázaly, že Praha umí evropské dotace dobře využít, což je dáno kromě jiného dokonalou znalostí potřeb a možností Prahy. Přesto vláda zaujala postoj, že se program pro Prahu nevyplatí.

Navzdory faktům vláda tvrdí, že Praze se vlastní operační program nevyplatí.

Co děláte pro to, aby Praha o přístup k evropským fondům nepřišla?

Intenzivně pracujeme na tom, aby si Praha zachovala možnost čerpat evropské dotace. Známe priority území a jednáme s řídicími orgány budoucích operačních programů o financování potřeb Prahy z jejich programů. Děláme vše pro to, aby pražská obálka byla co největší. Pražští žadatelé sice do budoucna přijdou o výborný servis, který poskytuje magistrát, nepřijdou ale o přístup k evropským financím.

Karel Andrlé

pověřený ředitel Odboru
evropských fondů Magistrátu
hlavního města Prahy

Rok 2018 byl pro pražský operační program velice úspěšný

Operační program Praha – pól růstu ČR má za sebou rok, který by se dal bezpochyby označit za zlomový. Na detaily jsme se zeptali pověřeného ředitele magistrátního odboru evropských fondů Karla Andrlého, který z této pozice spravuje odbor a s ním celý program již téměř dva roky.

Jsme téměř ve čtvrtině roku 2019, což s sebou přináší bilancování roku předchozího. Jak z vašeho pohledu rok 2018 pro pražský operační program dopadl?

Uplynulé období pro nás bylo naprosto klíčové, protože jsme měli stanoveny několik cílů, a to jak na národní úrovni, tak ze strany Evropské komise. S velkou radostí mohu říci, že se nám tyto cíle podařilo naplnit do té míry, že můžeme rok 2018 označit za úspěšný. Zásadní pro nás bylo naplnění tzv. pravidla N+3, které říká, že finanční prostředky, alokované pro členský stát například pro rok 2015, musejí být reálně vyčerpány nejpozději do tří let, tedy do konce roku 2018. Bez splnění tohoto cíle bychom museli nevyčerpané prostředky s ostudou vracet. Díky obrovskému nasazení nejen mých kolegů, ale i příjemců podpory, zvláště pak v posledním čtvrtletí loňského roku, jsme dokázali tento cíl splnit na 102,2 procenta, což bylo v prvních měsících roku spíše zbožným přáním. K naplnění cíle napomohly i desítky hodin práce přesčas většiny mých kolegů, za což bych jim i touto cestou velmi rád poděkoval.

Říkáte, že cílů bylo několik. Jaký byl ten další?

Šlo o závazek, se kterým jsme se úspěšně poprali už v roce 2017, tedy procentuální míru projektů s uzavřenou smlouvou, nebo vydanými podmínkami realizace. V roce 2018 byl tento cíl opět poměrně ambiciózní, naše tzv. zaslíbenost měla dosáhnout alespoň 65 procent vůči alokaci programu. Zde musím opět s radostí konstatovat, že jsme se s 66,5 procenta, což je 6,5 miliardy korun celkových způsobilých výdajů, přes tuto hranici dostali. Jak v případě objemu smluv, tak v případě pravidla N+3 se rozhodně nejednalo o nízké cíle,

které bychom naplnili s průměrným úsilím. Už z toho důvodu mě tyto úspěchy velice těší.

Jsou v uplynulém roce i mety, kterých jste nedosáhli?

V prioritních osách 1 a 2 se nám nepodařilo naplnit tzv. milníky, což jsou hodnoty vybraných monitorovacích ukazatelů, které vyjadřují zamýšlený pokrok naplánovaný k určitému termínu, v tomto případě k 31. 12. 2018. Tyto hodnoty byly definovány při tvorbě textu operačního programu, tedy již před několika lety a s trochu jinými předpoklady, než ukázala následná realizace. Zároveň se zde odráží někdejší pomalejší rozjezd našeho programu, který jsme sice již dohnali, ale toto zpoždění má dopad právě na hodnoty indikátorů, jež jsou vykazovány až z ukončených projektů. Naší výhodou je, že většinu z nenaplněných hodnot máme již nyní v předložených, zaslíbených a realizovaných projektech, takže předpokládám, že na tom s cílovými hodnotami v závěru programu budeme výrazně lépe.

Jaké jsou vaše plány pro letošní rok?

Rozhodně neusnout na vavřínech. Máme před sebou další kvantifikované cíle, na které se musíme zaměřovat v průběhu celého roku. Čekají nás poslední výzvy, musíme zajistit bezproblémovou administraci. Zároveň bych rád udržel stabilizovaný tým, protože moji kolegové jsou pro hladký běh programu naprosto nezbytní. Rozhodně také chci udržet naši pověst vstřícného a profesionálního odboru.

Unikátní zeleninové chipsy daly šanci duševně nemocným

Pochutina, kterou vítají lékaři i výživoví specialisté, a ojedinělá příležitost k práci pro několik duševně nemocných lidí - takový je výsledek projektu, který s podporou z pražského operačního programu právě vstoupil do svého druhého roku. Sociální podnik, jehož „srdcem“ je linka na výrobu sušených zeleninových chipsů, působí v objektu bývalých michelských pekáren.

Podnik sídlí v objektu někdejších státních pekáren v Michli.

Od prvotního nápadu autorů projektu a nesmělých pokusů připravovat zdravé zeleninové lupínky v domácích podmínkách uplynulo již osm let. Po pěti letech testování, v roce 2016, dostala myšlenka konkrétní podobu, a sice díky spojení s neziskovou organizací Green Doors, která pomáhá lidem s duševním onemocněním vrátit se do zaměstnání. Těm, kteří se léčí a jejich stav je stabilizovaný, Green Doors nabízí uplatnění především v gastronomii - zejména ve svých dvou kavárnách a vegetariánské restauraci. Mnoho duševně nemocných však kontakt se zákazníky stresuje a daleko lépe se cítí, když nejsou tak na očích.

Vítaná práce v zákulisí

Přesně takovou možnost michelská provozovna nabízí. „Pracují v zákulisí, u výrobní linky s jednoduchou obsluhou a lehce

Sušička

zvládnutelnými technologickými postupy. Přítomnost dalších pracovníků bez zdravotního omezení jim pomáhá postupně se začlenit do běžného pracovního procesu. Naším bonusem je, že pokud by někdo z nich nemohl ze zdravotních důvodů jeden či dva dny přijít do práce, nic vážného se nestane. Zelenina, kterou používáme, vydrží čerstvá několik dní. Navíc se každý den zpracovává jen jeden druh a vždy se stihne celý výrobní proces,” řekl jednatel společnosti Gastro Corpus, která podnik provozuje, Pavel Baborovský.

Jedinečný postup i produkt

Výrobní linku, kterou tvoří elektrická škrabka, nářezový stroj, sušárna, balička a systém dopravníků a trysek, nechali majitelé složit na zakázku a po měsíčním vychytávání nedostatků

Pohled do zákulisí výroby.

spustili loni v březnu ostrý provoz. „V ČR existují dvě podobné linky, ty však mají větší kapacitu a necílí tolik na detail. Neregulují například vlhkost vzduchu, ale jen teplotu, což je zásadní pro to, aby lupínky byly skutečně křehké a křupavé,” vysvětluje Pavel Baborovský.

Tím, že je zelenina během čtyř hodin šetrně usušena teplým vzduchem o teplotě mezi 48 a 55 stupni Celsia, zůstanou v ní zachovány prakticky všechny vitamíny a minerální látky. Výsledný produkt je ale unikátní i tím, že se při jeho výrobě nepoužívá žádný tuk či dochucovadla, ale výhradně přírodní příchutě, jako je strouhaný sýr, česnek, skořice, kakao či kokos. „Chipsy mají téměř bio kvalitu, nepoužíváme žádné konzervanty, vysokou jakost a tříměsíční trvanlivost zajišťujeme pečlivým výrobním a balicím procesem,” podotkl jednatel podniku.

Stálá kvalita díky preciznosti

Podnik zpracovává především červenou a žlutou řepu, mrkev, kedlubny, cukety a jablka, testuje ovšem i dýně či batáty. A zelenina to není jen tak nějaká. „Odrůdy zeleniny jsme vybírali poměrně složitě, a to především podle chuti – když je dobrá syrová, je dobrá i usušená. Nakonec jsme si objednali vlastní sklizeň u středočeské rodinné farmy a dokonce jsme měli na výběr z několika druhů půdy. Plodiny zpracováváme průběžně během sklizně, zaskladňujeme si je a pak je postupně odebíráme. Jen tak lze zajistit, že jsou z jednoho pole a že bude kvalita produktu po celý rok stejná,“ řekl Pavel Baborovský.

Blíže k zákazníkovi

Z linky denně sjede 100 až 200 sáčků, loni se jich prodalo 30.000. Letos chce firma zavést druhou směnu, rozjet plošný marketing a prodej nejméně ztrojnásobit. Zatím se totiž zdravé chipsy prodávají převážně na farmářských trzích, v Pekárnách Kabát a několika menších bio prodejnách, a sice podle hesla

Výsledný produkt

„dobré zboží se chváli samo“. „Soustředili jsme se na zajištění provozu, vytvoření špičkového produktu a skvělého pracovního týmu, což se nám podařilo. Letos se kromě dalšího rozšiřování nabídky už také chceme poohlédnout po strategickém partnerovi a zřídit e-shop, aby naše výrobky byly pro zákazníky dostupnější,“ poznamenal Pavel Baborovský.

FAKTA O PROJEKTU

- Podpora z OP PPR schválená ve 25. výzvě nazvané Podpora vzniku a rozvoje sociálních podniků a chráněných pracovišť: 3,99 milionu korun
- Doba realizace projektu: 1. 9. 2017 – 28. 2. 2018
- Žadatel: Gastro Corpus s.r.o. (v r. 2018 přejmenována na Aly's Food s.r.o.)

Zeleninové chipsy je možné koupit i na farmářských trzích.

Projekt ukázal, jak v dětech rozvíjet empatii a toleranci

Rozvinout u mladých lidí empatii, solidaritu a respekt k sociokulturní rozmanitosti bylo hlavním cílem projektu, který na 13 pražských základních a středních školách uskutečnila společnost Člověk v tísni v rámci vzdělávacího programu Jeden svět na školách. Do projektu nazvaného „Kdo jiný?“, financovaného z pražského operačního programu, se za dva roky jeho trvání zapojilo osm desítek žáků a pedagogů.

Autoři projektu vycházeli z faktu, že názory a postoje žáků jsou zatíženy předsudky a negativními stereotypy a mnohdy jsou formovány povrchně, na základě nekriticky převzatých informací. Podle průzkumů jsou hlavním zdrojem informací o řadě důležitých témat média, zatímco role školy je druhořadá, někdy takřka nulová. Vzdělávání mladých lidí mezi 12 a 20 lety věku je navíc velmi náročné a učitelé mívají z výuky témat, která se zabývají otázkami hodnot nebo mají sociální význam, obavy. Klíčové je proto hledat nové a atraktivní způsoby, jak žákům citlivá témata zpřístupnit, dát jim příležitost k hlubšímu přemýšlení, a tím i možnost zbavit se vlastních předsudků.

Výuka praxí

Mezi inovativní vzdělávací metody patří například projektová výuka, využití dokumentárních filmů a zejména princip zvaný learning by doing. Nechat žáky učit se praxí se totiž, zejména

v oblasti společenskovědních témat, jeví jako výrazně efektivnější než klasická forma výuky. Organizace Člověk v tísni tuto formu vzdělávání ve svých školních aktivitách používá již deset let a využila ji i v projektu „Kdo jiný?“. Žáci tentokrát vytvořili pěti až desetičlenné týmy a pod vedením učitelů uskutečňovali vlastní menší projekty zaměřené na boj s předsudky, ochranu lidských práv či porozumění jiným kulturám. Projekty přitom propojily různé předměty a učitele – náplň osvětové kampaně například žáci vymýšleli v hodinách občanské výchovy, plakáty a letáky připravovali v hodinách výtvarné výuky a v hodině výpočetní techniky plánovali část kampaně na internetu a sociálních sítích.

Konzultace během setkání týmů ve Skautském institutu.

Návštěvy v Motole

V rámci jednoho z těchto projektů například žáci Základní školy Brána jazyků s rozšířenou výukou matematiky v Praze 1 založili tradici návštěv pacientů v motolské nemocnici. „Nejdříve chtěli pomáhat dětem na onkologii. Vznikla tak aktivita Pohlednice do nemocnice, kdy téměř všechny děti z prvního stupně nakreslily obrázek k Vánocům, který pak putoval jako pohlednice k dětem

na tamní onkologické oddělení. Získat přístup na toto oddělení se ale ukázalo jako obtížné, proto se žáci rozhodli zaměřit na jinou věkovou skupinu a začali organizovat besídky pro seniory. Svou energii ale motolské nemocnici věnují i nadále, konkrétně jejímu Dobrovolnickému centru. Zapojili se dva roky po sobě, tým se vytříbil, obnovil a přinesl nové podněty, na škole byla založena tradice návštěv v Motole a předává se každý rok novému týmu,“ uvedla koordinátorka žákovských projektů Zuzana Trachtová.

Vaření se seniory

Podpořit seniory se rozhodli i žáci Střední školy gastronomické a hotelové v pražském Braníku. „Napadlo je, že by bylo skvělé s nimi společně vařit. Scházejí se proto v Domově pro seniory na Chodově, vždy nakoupí nějaké suroviny a v prostorách

domova pak spolu vaří. Tým navíc plánuje sehnat finance na nákup surovin pomocí prodeje propagačních předmětů. Studenti si také vytvořili facebookové stránky, kde sdílejí společné fotky, zážitky a události,“ řekla Zuzana Trachtová.

Pocit užitečnosti, vlastní názor, vyšší sebevědomí

Na projektech si žáci cení především toho, že jim umožnily zažít pocity radosti a užitečnosti a dodaly jim sebevědomí a víru ve schopnost překonávat překážky. Podle učitelů projekty u žáků podpořily rozvoj empatie, organizačních schopností, manažerských dovedností, vytrvalosti, samostatnosti i schopnost komunikace. Pedagogové navíc oceňují, že projekty jim poskytly příležitost poznat žáky i jinak, než jen ze školních lavic.

Workshop prezentačních dovedností během setkání týmů.

„Díky jednotlivým projektům žáci pronikli do hloubky témat, která si sami vybrali, jako například bezdomovectví, stáří, migrace či třeba postavení menšin. Prohloubili tak svou empatii a pochopení, což přispělo k jejich větší toleranci a respektu k odlišnostem různého druhu. Projekty jim také pomohly utvářet si vlastní názor a umět ho formulovat, získali i řadu praktických dovedností - například posílili své prezentační dovednosti či schopnost týmové práce. Vyzkoušeli si také, že mohou sami něco udělat, něco změnit, přispět - i když třeba velmi drobně - k řešení nějakého problému nebo někomu pomoci. Věříme, že právě tato pozitivní zkušenost s vlastní angažovaností povede v budoucnu k jejich větší ochotě zapojovat se do dění kolem sebe,“ uvedla koordinátorka evaluace projektu Tereza Pelechová.

Zkušenost proti předsudkům

Upozornila rovněž, že většina žáků zapojených do projektu označila ve srovnávacím výzkumu, který byl součástí kvalitativní evaluace, za hlavní problém české společnosti rasismus. „Projekt vede žáky k hlubšímu přemýšlení o aktuálních společenských otázkách, učí je pokládat otázky a vyhledávat si na ně odpovědi. Díky tomu, že žáci jdou víc do hloubky, může dojít ke změně nebo posunu jejich názorů. I když byly projekty zaměřeny na různá, zdánlivě nesouvisející témata, ve všech projektech se žáci setkali se stereotypy a předsudky. Lekci, kterou si žáci prožili například v případě seniorů, pak mohou zobecnit a aplikovat i v případě složitější otázek, jako je třeba postavení romské menšiny nebo migrace,“ dodala Tereza Pelechová.

Prezentace výsledků projektu v Kostelci nad Černými Lesy, studentský tým Z Kaše ven z Pražského humanitního gymnázia.

Člověk v tísní

Tato nevládní nezisková organizace vznikla v roce 1992 v okruhu válečných zpravodajů a novinářů a postupně se etablovala jako profesionální humanitární organizace. Mezi okruhy její činnosti patří kromě humanitární pomoci a rozvojové spolupráce také podpora lidských práv, programy sociální integrace a vzdělávání a osvěta. Na její činnosti se podílejí stovky zaměstnanců a dobrovolníků, kteří působí jak v ČR, tak v desítkách dalších zemí.

FAKTA O PROJEKTU

- Podpora z OP PPR schválená ve 2. výzvě nazvané Zvýšení kvality vzdělávání prostřednictvím posílení inkluze v multikulturní společnosti: 4,98 milionu korun
- Doba realizace projektu: 1. 9. 2016 - 30. 6. 2018
- Žadatel: Člověk v tísní, o.p.s.

Setkání studentských týmů.

V dětských skupinách na Proseku nemá pláč místo

Pět desítek rodin s dětmi ve věku mezi jedním a čtyřmi lety se díky třem dětským skupinám v Českolipské ulici v Praze 9 může kromě péče o potomky v klidu věnovat i své práci. Na financování provozu zařízení, o které je velký zájem, se podílí i pražský operační program.

Historie péče o nejmenší děti se ve dvoupodlažním bílé omítnutém objektu v Českolipské ulici začala psát před bezmála 50 lety. Ten, kdo by však uprostřed sídliště Prosek čekal pochmurnou atmosféru někdejších jeslí, by byl velmi překvapen.

Areál, v němž dětské skupiny sídlí.

Uniformy a strnulost jsou pryč

Modro - bílé uniformy a naškrobené čepce zdravotních sester s přísnými obličejemi, které si mnoho lidí pamatuje z raného dětství, nahradilo běžné oblečení usměvavých „tet“ - vyškolených pracovníků v sociálních službách. Minulostí jsou i dětské erární oblečky, kočárky, ve kterých sestry vyvážely kojence po jídle spát na terasu, stejně jako kovové prolézačky na zahradě, jež zapříčinily nejeden dětský úraz.

Bývalé zdejší jesle byly zpočátku celotýdenní, později denní s prodlouženým provozem. Mnohé děti odcházely domů až v sedm večer, po večeři. Dnes první přicházejí v sedm ráno a poslední odcházejí úderem šesté. Zcela jiný je i přístup personálu k rodičům: „Komunikace směřem k rodičům se

velmi zlepšila, budujeme s nimi partnerské vztahy a spolupráci. Vyžaduje to čas, úsilí, vzájemnou důvěru a ochotu najít společnou řeč, ale nepochybně to za to stojí,“ řekla Martina Vlachová, vedoucí dětských skupin, které zde fungují čtvrtým rokem.

Úsměv místo pláče

Výjimkou tu je i dětský pláč, a to přesto, že jedna ze tří dětských skupin je plná těch úplně nejmenších batolat. „Této skupině pro 12 dětí říkáme Kuřátka. Nejmladší z nich je Lívinka, které je rok a pět měsíců. Nastoupila k nám teprve nedávno, a aby si na nové prostředí nenásilně zvykla, chodila první týden jen na hodinu denně. Protože ale adaptaci zvládá velmi dobře, už dobu pobytu postupně prodlužujeme,“ podotkla Martina Vlachová.

Kromě skupiny Kuřátek zde mají také skupiny Motýlků a Broučků. V každé z nich může být až 19 dvou až čtyřletých dětí, v celém zařízení může v jeden den pobývat nejvýše 50

dětí. „Protože ne všechny děti chodí každý den, máme přijatých dětí více. Zhruba čtvrtinu z nich představují děti cizinců z různých zemí, což považuji za velmi přínosné, protože děti se učí toleranci a seznamují se s různými kulturami,“ poznamenala Martina Vlachová.

V péči odborníků

Za denní docházku do dětské skupiny rodiče měsíčně platí 4000 korun plus 70 korun denně za stravu, za příplatek a na základě lékařské zprávy mohou děti dostávat i speciální dietní stravu. O děti se v každé skupině starají tři pracovníci, kteří v konkrétních případech spolupracují s odborníky -psychologem či speciálním pedagogem. „Máme vypracovaný screeningový dotazník orientovaný na vývoj dítěte, který personál vypracovává v případě, že dítě nějakým způsobem nedosahuje optimálního vývoje, například zaostává v řeči. Po měsíci screening opakujeme, seznámíme s výsledkem rodiče a společně konzultujeme další postupy pro práci s dítětem - na co a jak se zaměřit, případně

Děti se učí i základům dopravní výchovy.

Děti ze skupiny Motýlků hrají divadelní představení O veliké řepě.

Daviděk a Sofinka ze skupiny Broučků.

Děti ze skupiny Kuřátek s vychovatelkami.

doporučíme konzultaci s odborníkem. Od února jsme také na jedné dětské skupině posílili personální obsazení o jednoho pedagoga, který pracuje individuálně s dětmi, jež potřebují větší podporu a nejsou schopné momentálně pracovat ve skupině," řekla Martina Vlachová.

Spokojené děti i zaměstnanci

Pracovnice dětských skupin tvoří sešraný a stabilní tým, jedna z jeho členek, která teprve nedávno odešla do důchodu, stála už u založení jeslí před bezmála půl stoletím. Martina Vlachová zde působí deset let. „Největší radost mám ze spokojených rodičů a z personálu, když vidím, že je práce stále těší, že mají i přes drobné občasné překážky v práci zájem o problémech se bavit a řešit je. A třesničkou na dortu je, když se jdete podívat na zahradu, nebo na oddělení a přiběhne k vám skupina dětí zářících spokojeností. Pak třeba přijde jeden rozumbrada, co provádí nějakou neplechu, a když se ho chystáte napomenout, otočí se k vám a bezelstně prohodí: 'Vedoucí, ty máš ale pěknou sukni!' V tu chvíli se musíte usmát a vidět v práci i tyto drobné radosti. Je jich spousta," dodala s úsměvem vedoucí dětských skupin Českolipská.

FAKTA O PROJEKTU

- Podpora z OP PPR schválená ve výzvě č. 22 nazvané Zvýšení dostupnosti zařízení péče o děti: 14,2 milionu korun
- Doba realizace projektu: 1.5.2017 - 30. 4. 2020
- Žadatel: Sociální služby Praha 9, z.ú.

PENIZEPRO**PRAHU**.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

